

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy órára . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 barmintva küldendő.

Előfizethető helyben:
 Telenyi K. Lajos könyvkereskedésben
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.)
 alatti.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGTELNSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAI KIVETELÉVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasábrós petit sorért 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű a többszöri hirdetések a ké-
 szírt jutányos áron vételnek fel. Bélyeg
 díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot máshon foglalt
 újságban 50 kr.

Nyitási közlemények minden petit sora
 30 krajczár.

Hirdetések elvételnek a szerkesztősé-
 gekbe a kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
 alatti.)

Kéziratok nem adóznak vissza.

A negyedik évfolyam kezdetén, tisztel-
 tettel kérjük föl előfizetőinket előfizetéseik meg-
 újítására s mindazokat, kik előfizetési díjaikkal
 határelébe vannak, e hátralék kiegyenlítésére.
 Vidéki t. előfizetőinket arra kérjük, hogy neta-
 lani tévedések elkerülése végett előfizetéseiket
 egyszerűen e cím alatt sziveskedjenek bekü-
 deni: a „DEBRECZEN” kiadó-hivatalának, Deb-
 reczen.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala.

T. Olvasóinkhoz!

A „Debreczen” huszonötödik évfolyamán-
 nak utolsó negyedébe lépett. Ez alkalomból is-
 met kibocsátottam a szokásos előfizetési fol-
 hivást, melyet e helyen is ajánlok a debreczeni
 és vidéki függetlenségi párt, általában pedig
 a függetlenségi eszmék szolgálatában álló elv-
 társak szives figyelmébe.

Kétszeres kötelességem ezt most megtenni,
 midőn Justh Gyula, az orsz. függetlenségi
 és 48-as párt elnöke, a függ. és 48-as párti
 képviselőnek egy pártkörben való örvend etes
 egyesülése alkalmából kijelentette, hogy az
 újra egyesült pártkörnek egyik legfontosabb
 hivatása lesz a párt sajtójának szervezése,
 emelése és felvirágoztatása.

Ez a kitűzött cél azonban csupán úgy
 lesz elérhető, ha maguk, a függ. és 48-as párt
 elveit valló polgárok is, megfelelő támogatás-
 ban részesítik a függetlenségi sajtót. Az orsz.
 függetlenségi és 48-as párt, és a párt zömét
 alkotó honpolgárok, valamint, egyesült erővel,
 nagy eredményeket lesznek képesek kivívni s a
 siker kivívásában ha nem is éppen első rangú,
 de bizonyára rendkívül fontos szerep vár a
 függetlenségi sajtóra.

A „Debreczen”, mint a függetlenségi esz-
 mek egyik legrégebbi és leghívebb tolmácsa, a
 jövőben is a legnagyobb lelkesedéssel és ki-
 tartással fogja szolgálni azt a tépett lobogót,
 melyet sem a külfelenségekkel vívott százados
 harcok, sem a megalkuvásra kész gya-
 szmagyarkák fondorlatai nem voltak képesek le-
 győzni. Most, midőn a függ. és 48-as partra,
 melyet a reakció népméltónak bélyegzett, tör-
 ténelmi fontosságu hivatás és küzdelem vár:
 e küzdelemből a „Debreczen” szintén ki akarja
 venni a maga részét.

Ezt azonban csak úgy teheti, ha azok,
 kik velünk egy lobogó alatt küzdenek, támo-
 gatásukat a jövőben sem vonják meg. Ellen-
 feleink, kik már halálunkat hirdették, sokfele
 segéd-eszközökkel rendelkeznek, a „Debreczen”
 ellenben csupán arra a közönségre támaszkod-
 hatik, mely egy negyedszázadon keresztül fon-
 tartotta.

Ezt a támogatást kérem a jövőben is.
 Kérem én első sorban, a „Debreczen” f. szer-
 kesztője és kiadója, kinek tisztelettel ajánlom

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

HAJDAN ÉS MOST.

A régi tisztes táblalibrák
 — Oéék a háls kegyelet! —
 Munkával, törvényisztelettel
 Övták meg a „nemes” nevet.

Harcokban villogott a kardjuk,
 Békében jámbor díszre állt:
 A nemesz érről ismerd meg, —
 Bunkós botról a gaz betyárt.

S a nemesi becsületet
 Tisztelték mindenek fölött;
 És volt különbség úri ember
 S utonálló duhaj között.

Benedek János.

Színház.

(Bemutató előadások.)

(Sz. Z.) Debreczen az őszi szezon kez-
 detével megelénkült. Itthon vagyunk nindan-
 nyian, a mi meg is látszik a társadalmi élet
 élénkülésén. — Thália templomának kapui is
 megnyiták tegnapielőtt s ugyanekkor mutaták
 be magukat Thália papjai és pspói a debre-
 czeni színházlatogató, a színészetet kedvelő kö-
 zönségnek.

Egész nyáron nélkülözöte a közönség a
 színi előadásokat, nem csodálkozhatik tehát
 rajta senki, ha előre tudtuk, hogy a színház
 megteik érdeklődő és pedig melegen érdeklődő
 közönséggel.

gondot okoz a kiadói, mint a szerkesztői
 teendő. Magam tudom leginkább, hogy hol kel-
 lene a lap szellemi színvonalán emelni, de ez
 eddig sem én rajtam mult, hanem a rendel-
 kezesemre álló fogyatekos eszközökön. Szóval:
 a lapszerkesztéshez és kiadáshoz pénz kell,
 még pedig sok pénz. Ezt a pénzt, nem ma-
 gamnak, hanem a lapnak, kérem én a debre-
 czeni és vidéki függetlenségi párttól.

Sokan azt hiszik és azt mondják, hogy
 a papir olcsó. Erre én — kiadói tapasztalataim-
 ból — azt mondom, hogy a papir drága, a
 nyomtatott papir, az újság pedig ép-
 pen méreg drága. Ez azonban nem lenne nagy
 baj, ha az én bevételeim oly pontosan foly-
 nának be, mint a hogy nekem a lap kiadásait
 fedeznem kell.

Nem szólnék olvasóinkhoz ily hangon,
 ha mögöttem is valami gazdag részvény-tár-
 saság, vagy valami milliomosnak kikialtott apos
 állana. Akkor én is adhatnék minden-
 nap nagy lapot, nagyobbbat az eddigienél,
 mellékletekkel, a „kicsinyek”-nek való
 közleményekkel fűszerezve. De hát én ilyen
 segély-forrásokkal nem rendelkezem, szegény
 ember vagyok, a saját erőmre vagyok utalva
 s a kiadásomban és szerkesztésomban meg-
 jelenő lapot csakis azon közönség pártfogasa-
 val tarthatom font, mely közönség érdekeit egy
 évitmeden át tisztességgel, becstüllet és elv-
 hűséggel szolgáltam.

Nem akarok jeremiádot imni, hiszen arra
 tulajdonképen nincsen okom, mert az eddigi
 pártállással meg lehetek elégedve, csupán an-
 nyit kerek e lap t. támogatótól, hogy az az
 előfizetési díj legyen valóban előre fi-
 zetés, ne pedig után-fizetés, a mi az én
 kálkulusaimban sokszor zavart okoz.

Nyiltan és őszintén szólottam. — Ez az
 utolsó kérelem e lap t. előfizetőihez
 és támogatóihoz. Ha e kérelem se talál meg-
 hallgatásra (mint a hogy pusztában hangzottak
 el megelőző kérelmeim): akkor levonom belőle
 a konkvenziát.

Debreczen, 1893. okt. 2.

Kösa Barna,

a „Debreczen” f. szerkesztője és kiadója.

Újabb alapítvány a deb. egyetem javára.

Minél inkább közeledik a milleni-
 um ünnepe, a prot. áldozatkészség az
 ország 3-ik egyetemének Debreczenben
 való felállítását illetőleg annál nagyobb
 arányokban és imponzánsabban nyilat-
 kozik.

A protestantizmus is részt kíván
 venni a nagy nemzeti ünnepélyen, részt
 vesz egy oly mű megalkotásával, mely
 dicsőségesen fogja hirdetni a protestan-

tizmus erejét igazolni fenmaradásának
 szükségességét Magyarországon.

Úgyszólván nincs nap, hogy a lap-
 ok hirt ne adnának valami újabb alap-
 itványról, melyet egy-egy buzgó egy-
 háztag a létesítendő prot. egyetem alap-
 ja javára tett. Ma ismét egy remes in-
 tentióju alapítvány tételéről vettünk tu-
 domást.

Főtiszt. Kiss Áron püspök ur ke-
 zéhez ma érkezett egyik turkevei ref.
 lelkész Harsányi Sándornak 600 frtól
 (1200 korona) szóló alapítványa, mely be-
 terjesztendő lesz az ősi egyházkerületi
 közgyűlés elé.

Az alapító levél 3 első pontja, —
 mely az alapnak a jövőben való lényege
 gyarapodását helyezi kilátásba — az
 alapítónak nemes lelkesedéséről tesz ta-
 nubizonyságot.

Követendő példa gyanánt azok szá-
 mára, kik nagy családdal bírnak, közöl-
 jük az alapító levél három első, érdekes
 pontjait:

Alapító levél. Alólírott a deb-
 reczeni ref. főiskola iránti hálából, —
 melynek egykor növendéke voltam, —
 most, amidőn egyfelől a haladó kor,
 másfelől a magyar hazs e ebben a pro-
 testantizmus érdeke ezen főiskolának
 belső fejlődését, egyetemi rangra emel-
 ését erősen követelik: elhatároztam ma-
 gamban saját szorgalmam és takarékos-
 számom által Istenlől nyert javaimból
 fentemlített főiskolának következésképen
 egy szerény alapítványt tenni:

1. Alapítványom összegét képezi
 egyelőre 600 frt (1200 korona), melynek
 fele (300 frt) csa oltassék az egyetemi
 alap, másik fele pedig tőkésítették 10
 évig a konviktus-alap javára.

2. Óhajtom, hogy ezen alapítványomat
 hat fiam, bármiféle pályára lépjenek is
 — ha Isten őket kitűzött czéljokhoz se-
 gíti és teljes önállóságukat elérik, egyen-
 ként még legalább is 100—100
 frttal növeljék, mit nekik végrendeleti-
 leg is kötelességükké fogok tenni.

3. Az ekként megszaprodott alap-
 itványom, t. i. az általam tett 300 frt
 konviktusai tőke s ennek 10 évi kamata,
 kiegészítve 6 fiam adományával, képez-
 zen egy oly alapot, melynek évenkénti

kamataiból nyerjen egy turkevei szüle-
 tésű, ev. ref. vallású, jó erkölcsű és jól
 tanuló úju konviktusai segélyt, egyik év-
 ben a gym., másik évben az akadémiai
 vagy egyetemi tanfolyamon, ugy azon-
 ban, hogy az alapító egyenes ágon le-
 származó örökösei, bárhol születtek is,
 ha a debreczeni főiskolában tanulnak,
 egyenlő jó magaviselet és szorgalom mel-
 lett elsősséggel birjanak.

Az alapító levél 10 pontból áll s
 rendelkezik az esztre is, ha az alapító
 egyenes származású örökösei a jövedel-
 met igénybe venni nem óhajtanak — a
 mikor is lelkészek, tanárok, vagy ének-
 vezérek gyermekei élvezhetik azt, — to-
 vábbá intézkedik a kezeléséről is.

Vajha gazdag hitsorsosaink követ-
 nek a mutatott szép példát! Vajha a zsinat
 felhívó szözata mindenütt teremne ily ál-
 dásos gyümölcsöket a gyülekezetek kö-
 rében!

Országgyűlés.

A képviselőház szombati ülése is rövid
 volt, alig tartott tovább félóránál. Az ülé-
 s elején Antalfi Gyula előterjesztette a kéré-
 nyi bizottság jelentését a kervevények X. sor-
 jegyzékéről, melyben a királyi valasok tar-
 gyában beadott kervevények is foglaltanak.
 Napirendre tüzesük iránt a ház meg nem ha-
 tározott.

Polónyi Géza szóba hozta az egyház-
 politikai javaslatokat és kérdést intézett a
 miniszterelnökhez azok sorsa iránt. Különösen
 azt kérdezte, hogy a kormány nincs-e még
 abban a helyzetben, hogy kilátásba helyezhesse
 a polgári házasságról szóló törvényjavaslat
 benyújtását? — W e k e r l e miniszterelnök
 azt felelte, hogy a már benyújtott egyházpoli-
 kai javaslatokat a bizottságok azonnal tárgyalhat-
 ják. A mi a házassági javaslatot illeti e tekint-
 tetben a kormány ismeri elfoglalt állaspontja-
 nak egész komolyságát és arra törekszik, hogy
 ezt a javaslatot már legközelebb beterjeszthesse.
 De nem akarja magát kitenni annak a szemre-
 hányásnak, hogy kényserhelyzetbe hozta a
 koronát, azért maga kérte, hogy a korona
 alapos tanulmányozat után adja hozzá a bele-
 egyezését és szóló biztosan reményli, hogy ez
 legközelebb meg fog történni. Ha pedig nem
 fog megtörténni, akkor ismeri fogja kötele-
 ségét.

A ház a miniszterelnök kijelentését he-
 lyesséssel vévén tudomásul, gróf Csáky
 Albin közoktatásügyi miniszter megnyugtató
 választ adott Okolicsányi László minapi inter-
 pellációjára, végül iradit Perczel Dezső

A prólóg végével a hátsó függöny fel-
 emelkedett. Apolló bemutatta a Magyar szí-
 nészetet egyes színpadi alakokkal. Később fel-
 tűnt leghátul a debreczeni színház miniatúr
 képe s a közönség sokáig tapsolta az ügyesen
 csoportosított szép képet. A közönség hirta a
 szerzőt és színgyagatót is, de egyikük se je-
 lent meg a színpadon.

A hatásos prólógot követte Mascagni Pé-
 ter »Parasztbecsület» cz. dalmúve.

A fővárosi sajtó osztatlan elismeréssel
 nyilatkozott a dalmúról, mely csakugyan tele
 van zenei szépségekkel, tele van melodikus dal-
 lakkal. Tartalma egyszerű kis szicíliai törté-
 net: Turiddu házasságot ígér Lucia leányának
 Santuzának, ki kismérettű vőlegényét forrón
 szereti. Azonban Turiddu szíve elhidegedik
 menyasszonya iránt s beleszeret Lola-ba, ki-
 nek azonban férje van: Alfio. A szerelmi há-
 nátaban meztört Santuzza egy önfelédett pillá-
 natában, nem gondolva a következményekre, el-
 árulja Alfionak a hitlen Turiddu s a kaczer
 Lola titott viszonyát. Alfio paraszti párbajra
 hívja ki feltékényeségi dühében Turiddu s az a
 küzdelemben halva marad. E váratlan csapásra
 Santuzza életelentül össze rogyik.

Ez képezi a dalmú igénytelen szövegét,
 melyet Targioni Tozzeti és Menasci társzer-
 zők irtak.

A dalmúben a legnehezebb szerep Su-
 gár Arankának (Santuzza) jutott, ki kevés ki-
 vétellel mind végig a színen van s a sólok,
 duettek ugyancsak erősen próbára teszik hang-
 ját. Hanem az új primadonna fényesen kiállót-
 ta a próbát. Kellemes szoprán hangja, mely
 minden regiszterben egyaránt tiszta és erős

PLÓ

napilap, megjelenik minden reg-
 lapjai egymásba ragasztva

Érdekes szerkesztője:

Barna Izidor.

Magyar nyelv és irodalom rovására, hol
 a nyelv és irodalom rovására, hol
 a nyelv és irodalom rovására, hol
 a nyelv és irodalom rovására, hol

A Pesti Napló minden hónapban 2
 példányt küldenek azok Magyar-

K:

s híreket magában foglalja,
 pontosan házhoz juttatva,

egyszerre küldve a vidékre:

4 frt 50 kr. | Negyed évre — 4 frt 50 kr.
 1 frt 60 kr. | Egy órára — 1 frt 60 kr.

hoz vagy postán küldve:

DEKRE:

4 frt 50 kr. | Negyed évre — 4 frt 50 kr.
 1 frt 60 kr. | Egy hónapra — 1 frt 60 kr.

hogy ha valaki más újságot járát
 a lapra 2 frt 30 krral.

ló kiadóhivatala.

székhelye Bazárpület

AJA

ben) mde.

almi meghívókat.

RTYÁKAT, LAPOKAT.

imzendők.

Izléses kiállítás! Jutányos árak!

szöletnek.

utványokat izléses beosztással

kon.

szletben tartatnak.

osan teljesítetnek

